
Medisinstudenter og alvorlig syke og døende pasienter

AKTUELT

TRUDE BJØRNTVEDT,

INGVILD SVENDSRUD

medisinstudenter, Universitetet i Bergen

Å formidle et alvorlig budskap til en pasient er en fryktet situasjon for mange leger, og dessuten svært vanskelig å øve seg på. På et seminar for medisinstudenter om palliativ medisin lærte deltakerne blant annet å takle slike situasjoner.

30 medisinstudenter fra Det medisinske fakultet ved Universitetet i Bergen deltok på seminaret i mai som kom i gang på initiativ fra studentene selv. Overlege Stein Husebø stilte villig opp uten vederlag. Siden 1998 har han vært prosjektleder for prosjektet Hospice og palliativ medisin for eldre ved Bergen Røde Kors Sykehjem.

Rollespill

Et hovedtema var hvordan man formidler et alvorlig budskap til pasient og pårørende. Dette ble det øvd på i rollespill der alle fikk prøve seg som lege, pasient og pårørende. Legen fikk bl.a. i oppgave å presentere følgende setninger: “Ja, du har kreft i bukspyttkjertelen. “Nei, det finnes ingen behandling som kan gjøre deg frisk.” Vi fikk i rollen som lege kjenne på kroppen hvor vanskelig det er å måtte overbringe dårlige nyheter.

Ved å øve på situasjonen fikk vi anledning til å reflektere over hva de involverte parter opplever, og hvilke reaksjoner man kan forvente å møte. Etter rollespillet diskuterte vi i plenum hva som er viktig å vektlegge i en slik situasjon, og hva pasienten sitter igjen med etter en samtale om et vanskelig tema. Stein Husebø understreket sterkt betydningen av å bruke tid på slike prosesser. Hvordan man formidler et alvorlig budskap kan ikke læres i løpet av noen timer, men øvelsen satte fart på tankevirkosomheten.

Med alder og alvorlig sykdom følger ofte tap av viktige funksjoner, sanser osv. Konsekvensene, som at man ikke lenger kan bo hjemme, får innskrenkede muligheter for aktiviteter og hobbyer, og at man kanskje til og med har mistet sin nærmeste, er svært reelle for denne pasientgruppen. På seminaret gjorde vi en øvelse som tvang oss til å sette seg inn i liknende situasjoner. På fem lapper skrev vi ned henholdsvis person, sted, mål, ting og hobby som vi setter høyest. Øvelsen gikk så ut på at vi måtte gi fra oss en lapp, og sette oss inn i den nye, tenkte livssituasjonen etter tapet. Senere ble lappene tatt fra oss uten at vi selv fikk velge hvilken. Det var mange som holdt hardt på lappene etter hvert. Øvelsen var en nyttig påminnelse om hvor viktig empati er i møte med aldrende og syke.

Egne erfaringer

Stein Husebø fortalte og fenget oss med egne erfaringer som anestes- og smertedoktor. Er det gitt at alle ønsker behandling? Når er det riktig å la være å sette i gang behandling? Bør man etterkomme foreldrenes ønske om en dag mer før barnets respirator slås av? Faget byr utvilsomt på mange utfordringer av den menneskelige sorten, skremmende og forlokkende på samme tid.

Omsorg for alvorlig syke og døende har svært liten plass i studieplanen, selv om det er noe av det studenter ser på som det vanskeligste og mest utfordrende de kan møte som nyutdannede leger. Seminaret var frivillig, og den store oppslutningen viser behovet for at temaet tas opp i større grad enn i dag. Etter seminaret satt vi igjen med mer velbegrunnede meninger om hva som er viktig i omgangen med alvorlig syke og døende pasienter.

Publisert: 20. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. september 2026.